

Motion till riksdagen 2019/20:2848

av **Jonas Eriksson (MP)**

Ge individer och anhöriga initiativrätt till SIP, samordnad individuell plan

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av tillägg ur ett individ- och anhörigperspektiv i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen om samordnad individuell plan och tillkännager detta för regeringen.

Rätt att ta initiativ för enskilda och anhöriga

Den samordnade individuella planen, SIP, är ett mycket viktigt verktyg för personer som behöver insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Det minskar risken för att människor faller mellan stolarna och om planerna är tillräckligt konkreta och noggrant utformade är mycket vunnet för alla parter.

I nuläget finns en likartad paragraf i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen som anger att när enskilda har behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården ska kommun och landsting tillsammans upprätta en individuell plan. En förutsättning är att kommunen eller landstinget bedömer att planen behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda samt att den enskilde samtycker till att planen upprättas. Arbetet med planen ska påbörjas utan dröjsmål.

Det finns också ett tillägg som anger att planen ska upprättas ihop med den enskilde när så är möjligt och att närstående ska ges möjlighet att delta i arbetet med planen om det är lämpligt och den enskilde inte motsätter sig detta.

Socialutskottet beslutade i december 2016 att göra en utvärdering av SIP för enskilda och att inrikta studien på barn med funktionsnedsättning och äldre multisjuka. Utskottets arbetsgrupp för utvärdering och forskningsfrågor överlämnade sin rapport Samordnad individuell plan (SIP) – en utvärdering (2017/18:RFR5) i januari 2018. I rapporten konstaterade utskottet att när SIP fungerar blir den ett viktigt verktyg för brukaren och hans eller hennes anhöriga, och de får då en bättre överblick över insatser och över vem som gör vad. För individen innebär SIP att adekvata insatser påskyndas

och att dessa följs upp på kort och lång sikt. Utskottet noterade också att SIP inte kommer till i den grad det vore önskvärt.

Miljöpartiet anser att lagstiftningen behöver gå längre. Vi vill att det anges i lagen att en plan ska upprättas också i de fall där den enskilde, inte enbart kommunen eller landstinget, ser ett behov av en plan. Detsamma gäller om den enskildes anhöriga lyfter behovet av en plan, förutsatt att den enskilde inte motsätter sig detta.

Därför vill vi att riksdagen tillkännager behovet av ändring i 2 kap. 7 § SoL samt 16 kap. 4 § HSL genom ett tillägg som förslagsvis lyder: ”En sådan plan ska upprättas även om den enskilde begär det och, om den enskilde inte motsätter sig det, på begäran av en närstående.”

Det här var också en tankegång som fanns med i slutbetänkandet av Ambition och ansvar (SOU 2006:100), den utredning som var upphovet till att SIP infördes. Utredningen föreslog att följande skulle stå i SoL (respektive HSL): ”När kommunen bedömer att det finns behov av att upprätta en individuell plan enligt första stycket skall kommunen kalla landstinget [resp. kommunen i HSL, min anmärkning] till individuell planering. En sådan kallelse skall även ske om den enskilde begär det och, om den enskilde inte motsätter sig det, på begäran av en närstående.” Här lyftes alltså tydligt att även den enskilde skulle ha rätt att kalla till individuell planering.

Bestämmelserna om samordnad individuell plan bör även utvidgas till att omfatta fler aktörer än idag, t ex skolan.

Tidsramar för insatserna

Vi vill även betona vikten av att planerna har ett konkret innehåll. Det menar vi måste innefatta att man anger tidsgränser i så hög grad som möjligt. När ska vad inträffa? Och vad ska hända om det inte fungerar? Ovissheten när det gäller tidsaspekten kan oroa enskilda och innebär att man inte vet vad man ska förhålla sig till. Vi menar att tidsgränser därför bör framgå av den individuella planen i den utsträckning som är möjligt. För att tydliggöra detta bör ytterligare en punkt läggas till i lagstiftningen där det i dagsläget står att det av planen ska framgå:

1. vilka insatser som behövs,
2. vilka insatser respektive huvudman ska svara för,
3. vilka åtgärder som vidtas av någon annan än kommunen eller landstinget, och
4. vem av huvudmännen som ska ha det övergripande ansvaret för planen.

Lag (2009:981)

Vi vill att riksdagen tillkännager behovet av ändrad formulering i 2 kap. 7 § SoL samt 16 kap. 4 § HSL genom ett tillägg som förslagsvis lyder ”inom vilka tidsramar insatserna ska genomföras”.

Jonas Eriksson (MP)